

๗ ๑๐๒	ประเทศของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ ๒			
๗ ๒๐๓	เพื่อนบ้านของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๒๐๔	เพื่อนบ้านของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ ๓			
๗ ๓๐๕	โลกของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๐๖	โลกของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๖ หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

ให้เลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓			
๗ ๓๑๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๒๑	ชีวิตและงานของบุคคลตัวอย่าง	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๓๑	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๔๑	กฎหมายในชีวิตประจำวัน	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๕๑	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๖๑	ประชากรศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๗๑	ภูมิศาสตร์เบื้องต้น	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๘๑	ประวัติศาสตร์ทั่วไป	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๙๑	ประวัติศาสตร์ไทย ๑	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๓๙๒	ประวัติศาสตร์ไทย ๒	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
<hr/>			
๗ ๑๐๐	ประเทศของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้
๗ ๑๐๒	ประเทศของเรา	๔ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๖.๕ หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

๑. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและปัญหาทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกแหล่งที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี
๒. ให้สามารถเขียน อ่าน และใช้แผนผัง แผนที่ภูมิ และแผนที่อย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง
๓. ให้สามารถสรุปเรื่องราวสาระสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเจริญของมนุษยชาติได้
๔. ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาในอดีต และสภาพปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง อันเป็นผลงานที่ชนชาติไทยช่วยกันสร้างสมเอาไว้ในอดีต
๕. ให้รู้จักวิธีการแสวงหาและวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งการรวบรวมหลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไทยได้
๖. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของสังคมไทย ตลอดจนเห็นคุณค่าของสถาบันหลัก และวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนไทย
๗. ให้รู้จักใช้เสรีภาพตามขอบเขตของกฎหมาย และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิและบทบาทความรับผิดชอบของตนในฐานะ เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม
๘. ให้ตระหนักในปัญหาประชากรและปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณค่าแก่สังคม
๙. ให้สามารถชี้ประเด็นปัญหา เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสามารถบอกหลักการ และแนวทางเบื้องต้นที่จะนำไปพัฒนาประเทศ
๑๐. ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา จนสามารถเลือกสรรคุณธรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม
๑๑. ให้สามารถวิเคราะห์การกระทำ ตลอดจนผลงานของบุคคลซึ่งทำประโยชน์ในสังคม โดยมีหลักฐานและเหตุผลประกอบ

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความรู้พื้นฐาน สภาพและปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทยในเรื่องภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพของพลเมือง เศรษฐกิจ ประชากร และสิ่งแวดล้อม
  ๒. ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน และการใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
  ๓. ศึกษาประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย ตั้งแต่ยุคแรก ๆ จนถึงสมัยสุโขทัย
  ๔. ศึกษาโครงสร้างของสังคมไทย รวมทั้งการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
  ๕. ศึกษาระบอบการปกครอง บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  ๖. ศึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมและสมบัติของชาติ
  ๗. ศึกษาปัญหาความมั่นคงของชาติ
  ๘. ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ธรรมเนียม และพิธีกรรม ตลอดจนแนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนตามคติพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย
- a ๒๐๓ เพื่อนบ้านของ ๕1 ๕ คาบ/สัปดาห์/ภาค ๒.๕ หน่วยการเรียนรู้
- a ๒๐๔ เพื่อนบ้านของเรา ๕ คาบ/สัปดาห์/ภาค ๒.๕ หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

๑. ให้มีความรู้ความเข้าใจในอารยธรรม ลักษณะภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่และปัญหาต่าง ๆ ของประเทศในทวีปเอเชีย
๒. ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ปัญหาทางภูมิศาสตร์ของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปรียบเทียบกับประเทศไทย
๓. ให้สามารถอ่าน เขียน และใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

๔. ให้มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์และอารยธรรมของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป
๕. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเป็นอยู่ ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา จนสามารถเลือกสรรคุณธรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมไทย และความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
๖. ให้มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างทางการเมืองและการปกครองของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๗. ให้สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของประเทศ และมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน
๘. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของไทยในสมัยอยุธยา เน้นโดยเฉพาะถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
๙. ให้เข้าใจและสามารถวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อันเกิดจากการขยายตัวของชาติตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๑๐. ให้ตระหนักในภาวะและปัญหาประชากร ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของประเทศในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ
๑๑. ให้เข้าใจถึงฐานะและบทบาทของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลกปัจจุบัน

คำอธิบายรายวิชา-

๑. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์และอารยธรรมของทวีปเอเชียอย่างกว้าง ๆ และเน้นประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทยในเรื่องลักษณะภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพของพลเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจ การเจริญพันธุ์ ปัญหาประชากรและสิ่งแวดล้อม

๒. ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน การใช้แผนผัง แผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

๓. ศึกษาอารยธรรมและประวัติศาสตร์สังเขปของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔. ศึกษาถึงลักษณะวัฒนธรรม การดำรงชีวิต การเมือง การปกครอง และศาสนาของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๕. ศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยาในหัวข้อลักษณะการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ รวมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๖. ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและปัญหาของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลกปัจจุบัน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

๗. ศึกษาปัญหาความมั่นคงของชาติไทย เปรียบเทียบกับปัญหาของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๘. ศึกษาความเป็นมาและการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้าน พุทธจริยาธรรมะและพิธีกรรม ตลอดจนแนวทางการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้าน

ส ๓๐๔ โลกของเรา ๕ คาบ/สัปดาห์/ภาค ๒.๕ หน่วยการเรียนรู้

ด ๓๐๖ โลกของเรา ๕ คาบ/สัปดาห์/ภาค ๒.๕ หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

๑. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะภูมิศาสตร์ของทวีปต่าง ๆ นอกเขตทวีปเอเชีย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษยชาติ
๒. ให้สามารถวิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
๓. ให้สามารถอ่าน เขียน และใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
๔. ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองของชนชาติต่าง ๆ

๕. ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาของประชากรของประเทศต่าง ๆ นอกเขตทวีปเอเชีย
  ๖. ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในเรื่องเกี่ยวกับการตั้งหลักแหล่ง การผลิต การบริโภค การจัดการ และการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
  ๗. ให้มีความรู้ความเข้าใจในสภาวะทางเศรษฐกิจ และผลิตผลของแต่ละภูมิภาคในโลก ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบในส่วนของประเทศไทย
  ๘. ให้รู้จักใช้สถิติ เสรีภาพ ในกรอบแห่งกฎหมาย และตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  ๙. ให้มีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีในคุณค่าทางสังคม จริยธรรม วัฒนธรรม และ
- การปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้ดีด้วยดี
๑๐. ให้มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและศาสนาธรรมของชนชาติต่าง ๆ
- ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา จนสามารถเลือกสรรคุณธรรมที่จะไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมไทย อันจะนำไปสู่ความสงบสุขของโลก

คำอธิบายรายวิชา

๑๑. ให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของไทย
๑. ศึกษาเรื่องของภูมิภาคอื่นนอกเขตทวีปเอเชีย อันได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แอฟริกา อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ในหัวข้อเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์สังเขป ภาวะทางเศรษฐกิจ ลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหาของประชากร
๒. ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน และการใช้แผนผัง แผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
๓. ศึกษาประวัติศาสตร์ของทวีปยุโรปและอเมริกา รวมทั้งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การปกครอง เศรษฐกิจ อิทธิพลทางศาสนา และวิทยาการที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในยุโรปและอเมริกา
๔. ศึกษาประวัติศาสตร์ประเทศไทยในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ รวมทั้งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศตะวันตก ตลอดจนอิทธิพลตะวันตกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยทางด้านการเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม

๕. ศึกษาบทบาทของประเทศไทยในโลกปัจจุบัน การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และปัญหาความมั่นคงของชาติ
๖. ศึกษาความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลก วิเคราะห์พุทธประวัติ พุทธจริยา ศึกษาธรรมะ และพิธีกรรม ตลอดจนแนวทางการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นในโลก

พิจารณาหลักสูตรสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

๑. หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้พยายามจัดเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมารวมกันไว้ เป็นกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชา อาจจัดเข้าไว้ในประเภทหลักสูตรสหสัมพันธ์ (Broad Field Curriculum) โดยรวมเอาเนื้อหาของวิชา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม สังคมวิทยา ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ มารวมกันตามวิธีบูรณาการ (integration) แต่เป็นการรวมกันอย่างหลวม ๆ เพราะสามารถเห็นได้ชัดว่าคอนไดหรือทโคเป็นเนื้อหาของรายวิชาใด

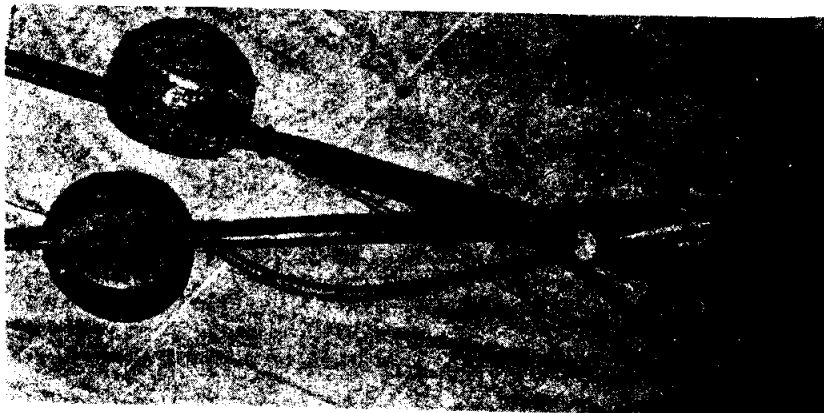
๒. วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาบังคับ กำหนดให้เรียน ๔ คาบต่อสัปดาห์ตลอดปี ๒.๔ หน่วยการเรียนรู้ นับว่าเป็นวิชาที่กำหนดให้เรียนมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มวิชาบังคับอื่น เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กำหนดเวลาเรียน ๔ คาบต่อสัปดาห์ตลอดปี ๒ หน่วยการเรียนรู้ ให้ความสำคัญแก่กลุ่มวิชาสังคมศึกษา แสดงว่าคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรเห็นความสำคัญ และตระหนักว่าวิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้เด็กได้เติบโตขึ้นเป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัว สังคม และเป็นพลเมืองดีของชาติ การที่จะอบรมคนให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบนั้นต้องใช้เวลา และกระทำอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบผลสำเร็จได้

๓. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาเป็นไปในลักษณะกำหนดให้เรียนจากสิ่งใกล้ตัวไปหาไกลตัว คือ ม. ๑ เรียนเรื่องประเทศของเรา ม. ๒ เรียนเรื่องเพื่อนบ้านของเรา ม. ๓ เรียนเรื่องโลกของเรา เนื้อหาที่จัดให้เรียนสำหรับชั้น ม. ๓ เป็นการศึกษานอกเขตทวีปเอเชีย ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แอฟริกา อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ในหัวข้อลักษณะภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์สังเขป ภาวะเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ และปัญหาประชากร นับว่าเนื้อหาที่ให้ศึกษามาก ไกลตัวเกินไป และกว้างจนเกินไป ผู้เขียนมีความเห็นว่าในปัจจุบัน

มีเหตุการณ์รอบบ้านของเราที่น่าสนใจและควรรู้ เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของ
คนไทย น่าจะนำมาศึกษาวิเคราะห์กันมากกว่า เช่น เหตุการณ์ในตะวันออกกลาง จีน และผู้ป่วน
โซเวียต เป็นต้น จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงเชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา และ
ประเทศของเรา ดังนั้น ม. ๓ ควรจะเรียนเรื่องราวของเรา ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้ศึกษาได้ลึกและ
ใกล้ตัวเรามากขึ้น

๔. การนำหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑ ไปใช้ยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น คู่มือครู
ประมวลการสอน และแบบเรียนยังมีไม่พร้อม ครูผู้สอนจึงนำวิธีการเดิม ตำราเดิมมาใช้สอน
วิธีการสอนคงเป็นการท่องจำเนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ที่ต้องการฝึกให้มี
ทักษะรู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น คู่มือครูควรเตรียมให้พร้อมก่อน เปิดชั้นเรียนหลักสูตรใหม่
เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอน นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมที่จะให้เกิดแก่นักเรียน จึงมุ่งสอนเพื่อให้สอบได้มากกว่าจะมุ่งเน้นพฤติกรรมที่พึงประสงค์
ควรได้มีการอบรมครูประจำการให้พร้อมเพื่อรับหลักสูตรใหม่

๕. การประเมินผล ตามหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑ ใช้ระเบียบการวัดผลแบบหน่วย-
กิต คิดการได้-ตกเป็นรายวิชา แต่ละโรงเรียนมีอิสระในการประเมินผลการเรียนการสอนเอง .

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ ได้จัดกลุ่มวิชาสังคมศึกษาไว้เป็น
วิชาบังคับ เรียน ๒ คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค กลุ่มวิชาสังคมศึกษาประกอบด้วยวิชาต่อไปนี้

๑. ภูมิศาสตร์
๒. ประวัติศาสตร์
๓. รัฐศาสตร์
๔. จริยธรรม
๕. สังคมวิทยา
๖. เศรษฐศาสตร์
๗. กฎหมาย
๘. ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อม

ทั้ง ๘ วิชาดังกล่าวได้บรรจุไว้ในวิชาบังคับและวิชาเลือกดังต่อไปนี้

โครงสร้าง

วิชาบังคับ

มัธยมศึกษาปีที่ ๔

ส ๔๐๑	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๔๐๒	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ ๕

ส ๕๐๓	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๕๐๔	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ ๖

ส ๖๐๕	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๖๐๖	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

ส ๐๑๑	ภูมิศาสตร์มนุษย์	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๑๒	ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๑๓	ภูมิศาสตร์การเกษตร	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๑๔	การสำรวจท้องถิ่นเชิงภูมิศาสตร์	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๑๕	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเมือง	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๑	หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๒	เอเชียตะวันออกในโลกปัจจุบัน	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๓	เอเชียใต้ในโลกปัจจุบัน	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๔	ยุโรปสมัยใหม่	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๕	ประวัติศาสตร์รัสเซีย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๖	ประวัติศาสตร์อเมริกา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๗	ประวัติศาสตร์ที่สำคัญของโลก	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
a ๐๒๘	ประวัติศาสตร์วิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ที่สำคัญของโลก	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส* ๐๒๙	วิวัฒนาการการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๑๐	ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๒๑๑	เหตุการณ์ปัจจุบัน	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๓๑	การปกครองของไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๓๒	การปกครองท้องถิ่นของไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๔๑	พุทธศาสนาในประเทศไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๔๒	พระพุทธรูปและพุทธศิลป์ในประเทศไทย	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้

ส ๐๔๑	มนุษย์กับสังคม	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๖๑	รายได้ประชาชาติ	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๖๒	การเงิน การคลัง และ การธนาคาร	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๗๑	กฎหมายที่ประชาชนควรรู้	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๘๑	พลังงานกับสิ่งแวดล้อม	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
ส ๐๘๒	ประชากรกับคุณภาพชีวิต	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ส ๔๐๑	สังคมศึกษา	๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค	๑ หน่วยการเรียนรู้
-------	------------	-------------------	--------------------

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของสังคมไทย ตลอดจนปัญหาทั่วไปในสังคมไทย
๒. เพื่อให้มีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ที่ดีต่อสังคมและปฏิบัติงาน เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคม
๓. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐ ระบบการเมืองการปกครองทั่วไปและและระบบการเมืองการปกครองของไทย
๔. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้
๕. เพื่อให้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย
๖. เพื่อให้รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพของตนบนรากฐานของกฎหมาย
๗. เพื่อให้ตระหนักในปัญหาการใช้กฎหมายในสังคมไทย ตลอดจนการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
๘. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม ธรรมชาติของมนุษย์ สัตว์โลกและสัตว์สังคม ความหมายของสังคมและวัฒนธรรม
๒. ศึกษาโครงสร้างของสังคมซึ่งประกอบด้วยกลุ่มสังคม สถาบันทางสังคม ตลอดจนสถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม
๓. ศึกษาการจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยค่านิยม ความเชื่อ ปทัสถานวิถี-ประชา ศิลธรรมจรรยา และกฎหมาย
๔. ศึกษาสังคมไทย โดยให้เข้าใจโครงสร้างของสังคม การจัดระเบียบ และลักษณะของสังคมไทย ทั้งในเมืองและชนบท และปัญหาทั่ว ๆ ไปในสังคมไทย
๕. ศึกษาทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับรัฐ และวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทย
๖. ศึกษาระบบการเมือง การปกครองที่สำคัญ อันได้แก่ ระบบประชาธิปไตย และระบบเผด็จการ ซึ่งสัมพันธ์กับระบบ เศรษฐกิจแบบทุนนิยมและสังคมนิยม
๗. ศึกษาการเมือง การปกครอง แบบประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน
๘. ศึกษาบทบาทเชิงประวัติของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในระบบการเมืองการปกครองของไทย
๙. ศึกษาความสำคัญของกฎหมายในสังคมปัจจุบัน ประเภทที่มาและวิวัฒนาการของกฎหมาย หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมาย เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล ทนายความ และหน่วยราชการอื่น ๆ
๑๐. ศึกษาหลักกฎหมายทางแพ่งและอาญาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทั้งในระดับตนเอง ครอบครัว และชุมชน
๑๑. ศึกษาปัญหาการใช้กฎหมายในสังคมไทย การป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้กฎหมาย การส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญของจริยธรรมว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อชีวิตและมีประโยชน์ในการแก้ปัญหาชีวิตได้
๒. เพื่อให้รู้จักใช้มาตรฐานการตัดสินความดีและความชั่วได้ถูกต้อง
๓. เพื่อให้รู้จักแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ
๔. เพื่อให้เห็นความสำคัญของค่านิยมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม ตลอดจนรู้จักการปลูกฝังค่านิยมที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและสังคม
๕. เพื่อให้รู้จักทำจิตใจให้สงบ ปรับจิตใจให้แข็งแกร่ง คล่องแคล่ว พร้อมทั้งจะเรียนและทำงานให้มีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อให้ตระหนักถึงคุณธรรมที่จำเป็นในการพัฒนาบุคลิกภาพและสังคม และประพฤติปฏิบัติคุณธรรมเหล่านั้นจนเป็นนิสัย

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความหมายและประโยชน์ของจริยศาสตร์ที่มีต่อตนเองและสังคม และระดับของประโยชน์
๒. ศึกษาความดีและความชั่ว และมาตรฐานตัดสินความดีและความชั่ว ทั้งในแง่ปรัชญา ศาสนา และสภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคม
๓. ศึกษาความหมาย, และความสำคัญของค่านิยม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม และการปลูกฝังค่านิยมโดยวิธีการแห่งปัญญาและวิธีการแห่งศรัทธา
๔. ศึกษาคุณธรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล และการพัฒนาสังคมไทย ได้แก่ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อความชั่ว การประกอบความดี การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ความกล้าทางจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความมีธยัสถ์ การรู้จักประมาณตน หรือความพอดี ความมีวิจรรยาณในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ

การเสียสละ การรู้จักสร้างความสำเร็จในชีวิตของตนเองและสังคม
รู้จักเคารพในความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการไม่เบียดเบียน
และก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

๕. ศึกษาความหมาย ความมุ่งหมาย และประโยชน์ของสมาธิ ทั้งในชีวิตประจำวัน
ในการพัฒนาบุคลิกภาพและที่เป็นจุดหมายของศาสนา
๖. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างสมาธิในระดับที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และในระดับ
การพัฒนาบุคลิกภาพ

เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ของรายวิชา ส ๔๐๒ โปรศฐภูมิหลักสูตร
ตอนที่ ๓ กลุ่มสังคมศึกษา

๓ สังคมศึกษา

๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค

๑ หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้สามารถอธิบายและสรุปลักษณะภูมิศาสตร์กายภาพในแต่ละภาคของไทยได้
๒. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของลักษณะทางกายภาพ
ของแต่ละภาค และท้องถิ่นที่มีต่อมนุษย์ได้
๓. เพื่อให้สามารถอ่าน และเขียนแผนที่ทางกายภาพแต่ละภูมิภาคของไทย ประกอบ
คำอธิบายและวิเคราะห์ทางภูมิศาสตร์กายภาพได้
๔. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการกระทำของ
มนุษย์
๕. เพื่อให้สามารถตัดสินใจและเสนอข้อแก้ปัญหาอันเกิดจากความไม่สมดุลย์ของ
ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม จำนวนประชากรและคุณภาพของประชากรได้
๖. เพื่อให้สามารถตัดสินใจ และนำความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และประชากร
ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

๗. เพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาช่วยในการสร้างสรรค์ และปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของสังคมและตนเองให้ดีขึ้น

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความหมายของภูมิศาสตร์กายภาพ
๒. ศึกษาการแบ่งภาคภูมิศาสตร์ของประเทศไทย
๓. ศึกษาการอ่าน การเขียน และการแปลความหมายของแผนที่ทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค ตลอดจนศึกษาวิธีการสำรวจภูมิประเทศอย่างง่าย
๔. ศึกษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นรายภาคในเรื่องภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติประเภทต่าง ๆ ตลอดจนปัญหา และการแก้ปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพดังกล่าว
๕. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรในเชิงปริมาณ การกระจาย และคุณภาพกับสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ และด้านสังคมในภาคต่าง ๆ ตลอดจนศึกษาปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาอาสาสมัคร และปัญหาความมั่นคงของชาติ

๕๐๔ สังคมศึกษา

๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค

๑ หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และภาวะเศรษฐกิจทั่วไปของไทย
๒. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่สำคัญทาง เศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ
๓. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจบทบาท และหน้าที่ของการเงิน การธนาคาร และการคลังของรัฐ
๔. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย
๕. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๖. เพื่อให้ตระหนักในปัญหาสำคัญทาง เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน
๗. เพื่อให้สามารถนำความรู้ในวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

คำอธิบายรายวิชา

- a. ศึกษาความหมายและความสำคัญของ เศรษฐศาสตร์และภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ
- b. ศึกษาลักษณะและโครงสร้างของระบบ เศรษฐกิจทั่วไป โดย เน้น ประเทศไทย เป็นสำคัญ
๓. ศึกษากระบวนการทาง เศรษฐกิจ กิจกรรมทาง เศรษฐกิจ และการวัดระดับ กิจกรรมทาง เศรษฐกิจโดยพิจารณาตามภูมิภาคภูมิศาสตร์ของไทย
๔. ศึกษาการเงิน การธนาคาร และการคลังเบื้องต้น
๕. ศึกษากระบวนการพัฒนาทาง เศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะการพัฒนาชนบท
- b. ศึกษาสาระสำคัญของแผนพัฒนา เศรษฐกิจ
- d. ศึกษา เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจ โดย เน้น กลุ่มอาเซียน กลุ่มโอเปค และกลุ่มตลาดร่วมยุโรป
๘. ศึกษาปัญหาสำคัญทาง เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน โดยครอบคลุมไปถึงพฤติกรรม ของพล เมืองที่มีต่อการแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจของประเทศ

๘ ๖๐๔ สังคมศึกษา

๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค

๑ หน่วยกิตเรียน

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อให้สามารถนำวิธีการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ไปช่วยในการตัดสินใจในชีวิตจริง
๓. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสภาวะของ เศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมของ ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน
๔. เพื่อให้มีความสำนึกในความเป็นไทยร่วมกัน มีความรัก และความภูมิใจในชาติ

๔. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญของวิทยาการสมัยใหม่ ที่มีต่อการพัฒนาสังคม
๖. เพื่อให้เกิดความสำนึก และซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และงานสร้างสรรค์ของมนุษย์
๗. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ความเป็นมาของแนวความคิดหลัก เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๘. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาอันนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และการจำแนกสาขาสำคัญ ๆ ของประวัติศาสตร์
๒. ศึกษาหลักเบื้องต้นของวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยคำนึงถึงประเภท การตีความและความหมายของข้อมูลทางประวัติศาสตร์
๓. วิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงต้นรัตนโกสินทร์
๔. วิเคราะห์โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ จนถึงปัจจุบัน
๕. ศึกษาวิวัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับการพัฒนาสังคมโดย เน้นขั้นตอน และผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งแรก เป็นต้นมา
๖. ศึกษาการพัฒนาแนวความคิดประชาธิปไตยในอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา ที่ไทยเราได้รับเป็นแบบอย่างมาจนทุกวันนี้
๗. ศึกษางานสร้างสรรค์ทางศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของมนุษย์ในยุคต่าง ๆ ที่สะท้อนสภาพของสังคมในสมัยนั้น ๆ
๘. ศึกษา เรื่องปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศในปัจจุบัน และบทบาทขององค์การระหว่างประเทศในการพยายามที่จะรักษาสันติภาพของโลก

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้รู้จักความหมายของศาสนาและลัทธิ และให้เข้าใจความแตกต่างของศาสนาและลัทธิ
๒. เพื่อให้รู้มูล เหตุการณ์เกิดศาสนาและประเภทของศาสนา
๓. เพื่อให้ตระหนักในความสำคัญและประโยชน์ของศาสนาคือสังคม และปัจเจกบุคคล และให้สามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้
๔. เพื่อให้รู้ประวัติศาสดา กำเนิด และวิวัฒนาการของนิกายสำคัญของศาสนาสำคัญ
๔ ศาสนา ได้แก่ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พุทธ คริสต์ และอิสลาม
๕. เพื่อให้เข้าใจหลักคำสอนพื้นฐานของแต่ละศาสนา และพิธีกรรมของศาสนาพร้อมทั้งสามารถประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ ตามควรแก่กรณี
๖. เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกต่างศาสนา

คำอธิบายรายวิชา

๑. ศึกษาความหมายของศาสนาและลัทธิ และความแตกต่างระหว่างศาสนากับลัทธิ ตลอดจนมูล เหตุของการเกิดศาสนา และประเภทของศาสนา
๒. ศึกษาประโยชน์ และความสำคัญของศาสนาที่มีต่อการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลและสังคม
๓. ศึกษาศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดยสังเขป ในเรื่องประวัติความเป็นมานิกายที่สำคัญ ได้แก่ นิกายไศวะ นิกายไวษณพ ศึกษาคัมภีร์ไตรเพท ศึกษาหลักคำสอนสำคัญ ได้แก่ หลักอธรรม ๔ หลักปรมาตมัน หลักโมกษ หลักทรรตนะหรือปรัชญา ๖ และศึกษาพิธีกรรมที่สำคัญ เช่น สังสการ ๑๒
๔. ศึกษาศาสนาพุทธในเรื่องแหล่งกำเนิด และความเป็นมาโดยเน้นสภาวะสังคมมนุษย์ก่อนพุทธกาล นิกายที่สำคัญ พระคัมภีร์ไตรปิฎก หลักคำสอนที่สำคัญ ได้แก่ ยันต์ ๔ อริยสัจ ๔ และไตรลักษณ์ ตลอดจนศึกษาพิธีกรรมทางศาสนา เช่น

- คิธีบรรพชาอุปสมบท คิธีทอศกรฐิน คิธีเกี่ยวกับวันสำคัญของศาสนา เป็นต้น
๕. ศึกษาศาสนาคริสต์ ในเรื่องประวัติความเป็นมาโดยย่อ กำเนิดและวิวัฒนาการของนิกายสำคัญ พระคัมภีร์ไบเบิล หลักคำสอนสำคัญ ได้แก่ หลักตรีเอกานุภาพ หลักความรักและหลักอาณาจักรพระเจ้า ตลอดจนศึกษาศิลศกคดีลทธิ ๗ ประการ
  ๖. ศึกษาศาสนาอิสลามโดยสังเขปในเรื่อง ประวัติความเป็นมา กำเนิด และวิวัฒนาการของนิกายสำคัญ ได้แก่ นิกายซุนนี นิกายชีอะห์ และนิกายวาฮะบี ศึกษา คัมภีร์อัลกุรอานและฮัลชะเคิส หลักคำสอนที่สำคัญ ได้แก่ หลักศรัทธา และหลักปฏิบัติ ๔ ตลอดจนศึกษาคิธีกรรมสำคัญ เช่น คิธีรักษาความสะอาด และคำขอแสดงถ้อยคำวิงวอนต่อพระอัลเลาะห์
  ๗. ศึกษาความสอดคล้องกันของคำสอนทั้ง ๔ ศาสนา

วิชาเลือก

วิชาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษามีทั้งหมด ๒๖ รายวิชา แบ่งออกเป็นกลุ่มวิชา ดังต่อไปนี้

ภูมิศาสตร์	มี ๕ รายวิชา ส ๐๑๑ - ส ๐๑๔
ประวัติศาสตร์	มี ๑๑ รายวิชา ส ๐๒๑ - ส ๐๒๑๑
รัฐศาสตร์	มี ๖ รายวิชา ส ๐๓๑ - ส ๐๓๒
จริยธรรม	มี ๖ รายวิชา ส ๐๔๑ - ส ๐๔๒
สังคมวิทยา	มี ๑ รายวิชา ส ๐๔๑
เศรษฐศาสตร์	มี ๒ รายวิชา ส ๐๖๑ - ส ๐๖๒
กฎหมาย	มี ๑ รายวิชา ส ๐๗๑
ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อม	มี ๒ รายวิชา ส ๐๘๑ - ส ๐๘๒

ในการเลือกจัดแผนการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้น แม้ว่าหลักสูตรจะกำหนดให้เลือกเรียนได้อย่างเสรีก็ตาม โรงเรียนควรจะต้องจัดให้มีวิชาเลือกจากทุกกลุ่มให้ครบ ส่วนผู้ที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้าในชั้นอุดมศึกษาเฉพาะอย่าง เช่น ถ้านักเรียนผู้ใดประสงค์จะศึกษาค้นคว้าในคณะรัฐศาสตร์

หรือคณะนิติศาสตร์ ควรจัดให้เลือกวิชาเลือกสังคมศึกษา ศ ๑๓๑ การปกครองของไทย ส ๑๓๒ การปกครองท้องถิ่นไทย ส ๑๓๑ กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ เป็นต้น หรือถ้านักเรียนผู้ใดสนใจ จะเรียนต่อคณะเศรษฐศาสตร์ โรงเรียนก็ควรแนะนำให้นักเรียนผู้นั้นเลือกเรียน รายวิชา ส ๑๖๑ รายได้ประชาชาติ และ ส ๑๖๒ การเงิน การคลัง และการธนาคาร

พิจารณาหลักสูตรสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. ตามหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ ได้เปลี่ยน จากวิชาศีลธรรมในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นหนักในการให้การศึกษาตามแนว คำสอนทางพระพุทธศาสนา มาเป็นวิชาจริยธรรมซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ใน ลักษณะการพิจารณาตัดสินความดี-ชั่วอย่างมีเหตุผล เน้นการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนวิชาหน้าที่- ผลเมืองที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เป็นการให้การศึกษาเพื่อความ เป็นพลเมืองดี หรือ เรียนรู้หน้าที่ และบทบาทของบุคคลที่ควรปฏิบัติในฐานะอยู่ร่วมกันในสังคม ได้เปลี่ยนมาเป็นวิชา รัฐศาสตร์ซึ่งมีขอบเขตของเนื้อหากว้างขวางกว่า เนื้อหาของวิชากล่าวถึงการนำคนเข้าสู่สังคม ทางการเมือง สอนให้รู้จักระเบียบแบบแผนการปกครอง การวิเคราะห์อำนาจในสังคมเป็นการ ปฏิบัติฐานความรู้ทางการเมือง และระบอบการปกครอง เพื่อพร้อมที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจบการศึกษาในระดับนี้ไปแล้ว นอกจากนี้ยังได้เพิ่มวิชากฎหมาย เข้าไว้ในกลุ่มวิชา สังคมศึกษาอีกวิชาหนึ่ง เนื้อหาของวิชาส่วนใหญ่เป็นหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของ บุคคล นับว่าหลักสูตรดังกล่าวจัดได้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน และเหมาะสมกับความจำเป็นเพื่อบุคคล จะได้รู้จักหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพของตน และของผู้อื่นภายในขอบเขตของกฎหมายจะได้อยู่ร่วมกัน ในสังคมด้วยสันติสุข

๒. กลุ่มวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาสามัญบังคับ กำหนดให้เรียน ๒ คาบต่อสัปดาห์ตลอด ทั้ง ๓ ปี มีค่า ๑ หน่วยการเรียนรู้ เท่ากับวิชาสามัญบังคับกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ กลุ่มภาษาไทย พหุภาษา มวย และวิทยาศาสตร์ และจัดเป็นวิชาเลือกเสรีอีก ๒๖ รายวิชา เป็นการเปิดโอกาสให้ นักเรียนที่สนใจไม่หาความรู้ เลือกเรียนได้ตามความพอใจ หรือผู้ที่ประสงค์จะศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สามารถเลือกเรียนเพื่อพื้นฐานความรู้ได้ เช่น ต้องการศึกษาคณะ-

รัฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์ ก็เลือกเรียนวิชา ส ๐๓๑ การปกครองของไทย ส ๐๓๒ การปกครองท้องถิ่นของไทย และ ส ๐๑๗๑ กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ เป็นต้น

๓. จุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากจะให้ความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของประเทศที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีพของประชากรแล้ว ยังมีจุดประสงค์เพื่อสร้างเจตคติ และพฤติกรรมในการเป็นพลเมืองดี สำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ ผูกพันกะในการคิด การใฝ่หาความรู้ การรู้จักแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี นับว่าครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายสำคัญทั้ง ๔ ประการตามแนวความคิดของ Ralph C. Preston ที่กล่าวไว้ในตอนต้น

๔. การจัดเนื้อหาจากสาขาวิชาต่าง ๆ มารวมกัน มีลักษณะสอดคล้องและกลมกลืนกันได้เหมาะสมกว่ากลุ่มวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัว เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและสภาพความเป็นอยู่ของประชากรโดยส่วนรวม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบฝึกหัด

๑. หลักสูตรคืออะไร องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีอะไรบ้าง จงอธิบาย
  ๒. หลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีกี่ประเภท อะไรบ้าง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช ๒๕๒๔ จัดเป็นหลักสูตรประเภทใด จงอธิบาย
  ๓. จงแสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช ๒๕๒๔
-